

jeotermal kaynaklar

, doğal ve mineralli sular ve türkiye jeotermal enstitüsü kuruluşu kanunu tasarısı önerisi

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Amaç

Madde 1- Bu Kanunun amacı, jeotermal ve doğal mineralli su kaynaklarının etkin bir şekilde aranması, araştırılması, planlanması, geliştirilmesi, bu kaynaklar üzerinde hak sahibi olunması ve hakların devredilmesi, bu kaynakların ülkemize azami ekonomik katkıyı sağlayacak şekilde çevre ile uyumlu, sürdürülebilir kullanımı için ekonomik şekilde değerlendirilmesi, terk edilmesi ve konu ile ilgili olarak Türkiye Jeotermal Enstitüsü kurulması ile ilgili usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Kanun, belirlenmiş veya belirlenecek jeotermal ve doğal mineralli su kaynakları ile jeotermal kökenli gazların arama ve işletme dönemlerinde, kaynaklar üzerinde hak sahibi olunmasını, devredilmesini, terk edilmesini, kaynak kullanımının ihale edilmesini, sona erdirilmesini, denetlenmesini, kaynak ve kaptajın korunması ve Türkiye Jeotermal Enstitüsü ile ilgili çalışma usul ve esasları ile yaptırımları kapsar.

Tanımlar

Madde 3 Bu Kanunda geçen;

Bakanlık: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığını,

Bakan: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanını

Enstitü: Türkiye Jeotermal Enstitüsünü,

Meclis: Türkiye Jeotermal Enstitüsü idare meclisini,

Yürütme Kurulu: Türkiye Jeotermal Enstitüsü Yürütme Kurulunu,

Başkanlık: Türkiye Jeotermal Enstitüsü Başkanlığını,

Başkan: Türkiye Jeotermal Enstitüsü Başkanını,

ifade eder

Kaynak: Jeotermal kaynak, doğal mineralli su, gaz ve/veya bunlarla birlikte elde edilebilen yan ürünleri,

Jeotermal Kaynak: Jeolojik yapıya bağlı olarak yer kabuğunun ulaşılabilir derinliklerinde, o günün ekonomik koşullarında, doğrudan yada başka enerji türlerine dönüştürülerek yararlanılabilen yeryüzüne su, buhar ve gaz ile de taşınabilen doğal ısı enerjisini,

Doğal mineralli su : Yer kabuğunun farklı derinliklerinde, uygun jeolojik şartlarda doğal olarak oluşan bir veya daha fazla kaynaktan yeryüzüne kendiliğinden çıkan yada çıkartılan, mineral içeriği, ve diğer bileşenleri ile tanımlanan; tedavi, şifa amaçlarıyla kullanılan içmece suyu, şifalı su, ve benzeri adlarla anılan içilebilir nitelikteki soğuk ve sıcak doğal sular,

Jeotermal sistem : Bir değiştiğinde ötekilerde de değişikliğe neden olacak şekilde etkileşimli bir bütünsellik içinde yer alan ısı kaynağı, ısı taşıyan akışkan, bunun dolaşım biriktiği kaya ortamı, basınç ve sıcaklık koşulları, kimyasal bileşenler, bunların beslenme ve boşalma cepheleri ile benzerlerinin tümünü,

Jeotermal rezervuar: Jeotermal sistemin kaynak olarak işletilebilir hacimlerini,

Jeotermal alan : Jeotermal rezervuarın geliştirilebilmesi, işletilebilmesi ve korunabilmesi için jeolojik araştırmalarla köşeleri tanımlanmış yeryüzü parçasını,

Sondaj: Kaynağı aramak, üretmek, kullanım sonrası artan akışkanı basmak ve geri basmak, rezervuarı gözlemlemek veya test etmek için bilimsel, teknik yöntemler ve uygun araçlar kullanılarak jeolojik takiple, gereken derinlik ve çapta kuyu açma işlemlerini,

Akışkan: Kaynaklardan elde edilen su, gaz ve buharı,

Kaptaj: Akışkanın doğal olarak ve/veya bilimsel yöntemler ve uygun araçlar kullanılarak rezervuardan yeryüzüne ulaşmasından itibaren kirlenmesi önlenerek ve korunarak daha sağlıklı şekilde değerlendirilebilmesi için kullanım öncesi özel teknikle yapılan toplama havuzlarında, galeri ve/veya kuyularda biriktirilmesi işlemini,

Koruma alanı : Kaynak ve bunların bağlı olduğu jeotermal sistemin; bozulmasına, kirlenmesine ve sürdürülebilir özelliğinin yitirilmesine neden olacak etkilerden korumak amacıyla sahanın jeolojik, hidrojeolojik yapısı, iklim koşulları, zemin cinsi ve tipleri, drenaj sahası sınırı, kaynak ve kuyu çevresindeki yerleşim birimleri, endüstri tesisleri, çevrenin topoğrafik yapısı gibi unsurlara bağlı olarak belirlenmiş önlemler alınması gereken, içerisinde yapılan faaliyetlerin kontrol ve denetime tabi olduğu ve gerektiğinde yapılaşma ve arazi kullanım faaliyetleri kısıtlanabilir alanları,

Basma : Akışkanın, rezervuara ulaşmayacak şekilde jeolojik formasyonlara gönderilmesi işlemini,

Geri basma: Akışkanın rezervuara ulaşacak şekilde tamamının veya kalan kısmının geri gönderilmesi işlemini,

Deşarj: Akışkanın kullanımından sonra çevre mevzuatına uygun olarak bertaraf edilmesini,

Test: Rezervuarın üretimi, yönetimi ve izleme programını oluşturmak için fiziksel ve kimyasal bileşenleri belirlemeye yönelik yürütülen çalışmalarını,

Sürdürülebilir Üretim: Jeotermal sistemi ve rezervuar dengesini bozmayacak şekilde yapılacak üretimi,

Ruhsat: Sınırları belirlenmiş bir alanda kaynak arama ve işletme faaliyetlerinin yapılabilmesi için verilen izin belgesini,

Proje: Kaynaktan yararlanmak amacıyla yapılacak çalışmaların düzenlendiği, belirlenen usul ve esaslara göre hazırlanan, arama, işletme ve geliştirme aşamalarındaki faaliyetlerin başlaması, gelişimi ve bitirilmesi ile ilgili süreleri içeren, beyan niteliğindeki metni,

Arama: Jeotermal sistemden akışkan elde etmek amacıyla jeolojik araştırmalarla başlatılan, hidrojeolojik, jeokimyasal ve jeofizik çalışmalarla desteklenen, yapılan tüm çalışmalara ait verilerin değerlendirilmesi sonucu belirlenen lokasyon veya lokasyonlarda amaç ve tekniğine uygun olarak jeolojik takiple açılan sondaj çalışmaları ile üretime yönelik test çalışmalarını da içeren projede belirtilen faaliyetler bütünü,

Arama Ruhsatı: Sınırları belirlenmiş bir alanda, kaynak arama faaliyetlerinde bulunulabilmesi amacıyla verilen izin belgesini,

Arama Faaliyet Raporu: Arama ruhsatı döneminde yönetmelikle belirlenen kıstaslara göre yıllık olarak hazırlanan ve arama ile ilgili gelişmeleri Enstitüye bildiren raporu,

İşletme: Arama faaliyetleri sonucunda bulunan kaynağın üretim, geri basma, basma, deşarj, geliştirme ve bu faaliyetlere yönelik sondaj çalışmalarını içeren projede belirtilen faaliyetler bütünü,

Rezervuar Değerlendirme Raporu: Jeotermal rezervuarın jeolojik, hidrojeolojik, jeokimyasal, jeofizik, termodinamik ve diğer bütün özelliklerinin tanımlandığı ve modellendiği raporu,

İşletme Ruhsatı: Belirlenmiş jeotermal alanda akışkanın üretilebilmesi, değerlendirilmesi ve rezervuarın geliştirilmesi için verilen izin belgesini,

Faaliyet: Kaynağın aranması, geliştirilmesi, işletilmesi, kullanılması, korunması ve terk edilmesi ile ilgili tüm iş ve işlemleri,

Geliştirme: İşletme döneminde jeotermal alanının tüm boyutları, özellikleri ve bu özelliklerin zamana bağlı olarak değişimi ile ortaya konulabilmesi için yapılması gereken faaliyetleri,

İşletme Faaliyet Raporu: İşletme ruhsatı döneminde yönetmelikle belirlenen ölçütlere göre yıllık olarak hazırlanan işletme, geliştirme ve rezervuar değerlendirme çalışmalarına ait bulguları ve sonuçlarını içeren raporu,

Mücbir Neden: Sel, yangın, deprem, çökme, heyelan, savaş hali gibi durumlarını,

Beklenmeyen durumlar : Ruhsat sahibinin neden olmadığı kaynak şartlarındaki beklenmeyen fiziksel ve kimyasal değişiklikler ile ilgili mevzuat gereğince diğer kurumlardan alınması gereken izinlerin alınamaması durumlarını,

Teminat: Kaynağın değerlendirilmesine yönelik faaliyetlerde, kamu yararı ile çevre ve halk sağlığının olumsuz etkilendiği durumların oluşması ve ruhsat sahibi tarafından gerekli tedbirlerin alınmaması halinde, kullanılmak üzere arama ve işletme alanları için nakdi para, banka teminat mektubu, devlet bono ve tahvil olarak Enstitüye verilen güvenceyi,

Buluculuk Hakkı: Ruhsat dönemlerinde kaynağın karakteristiklerinin bilimsel ve teknik yöntemler ile (sıcaklık, debi, rezervuar sınırları v.b) ortaya çıkarılması ve raporlarla belgelendirilmesi ile kazanılan hakkı,

Fizibilite Raporu: Kaynağın entegre kullanım ruhuna yönelik olarak hazırlanacak projenin olası olabileceğini, planlamasını ve ekonomisi ile maliyetini hem yatırımcı ve hem de kamu yararı açısından analiz eden ve detayları yönetmelikle belirlenen raporu, ifade eder.

Mülkiyet ve Ruhsat

Madde 4- Jeotermal kaynaklar ve mineralli sular, devletin hüküm ve tasarrufu altında olup buldukları arzın mülkiyetine tabi değildir. Kaynağa ilişkin faaliyetlerin yapılabilmesi için, bu kanuna göre Ruhsat alınması zorunludur.

İKİNCİ BÖLÜM

Ruhsatlar

Arama ruhsatı

Madde 5- Arama ruhsatı başvuruları, istekli tarafından 1/25000 ölçekli pafta adı ve koordinatları belirtilerek 5.000 (beş bin) hektarı geçmeyecek şekilde arama projesi ile birlikte Enstitüye yapılır. Başvurularda öncelik hakkı esastır.

Arama için başvuru saha, önceki başvurular ile çakışıyorsa, Enstitü çakışan kısımları çıkararak kalan saha için arama ruhsatı verebilir. Enstitü, verilen ruhsatı koordinatları ile birlikte kayıtlara geçer.

Arama ruhsat süresi üç yıldır. Faaliyetlerin olumlu gelişmesi ve ilave etütlere ihtiyaç duyulması halinde revize proje verilerek Enstitü tarafından bir kez ve en fazla iki yıla kadar uzatılabilir. Arama ruhsatı süre uzatım talebi, ruhsat süresi bitiminden bir ay önceden Enstitüye yapılır.

Arama ruhsatı döneminde, Enstitünün bilgisi dahilinde, çevrenin kirletilmemesi kaydı ile sadece test amaçlı üretim yapılabilir.

Arama ruhsatının verildiği tarihten itibaren geçen her yıl bir faaliyet dönemidir. Her faaliyet dönemi sonunda arama faaliyet raporlarının verilmesi zorunludur. Arama faaliyet raporları, en az bir jeoloji mühendisi ile faaliyetin niteliği dikkate alınarak jeofizik, kimya, petrol ve maden mühendislerinden en az biri tarafından hazırlanır. Faaliyet raporları TMMOB'a bağlı ilgili meslek odalarınca vize edilir.

Arama faaliyet raporları, süresi içerisinde verilmemesi halinde teminat irad kaydedilerek, üç ay içerisinde tamamlattırılır. Tamamlanmayan teminat iki katına çıkarılarak üç ay içerisinde tamamlattırılması tebliğ edilir. Üçüncü dönem sonuna kadar faaliyet raporlarının verilmemesi halinde süre uzatımı ve/veya işletme ruhsatı talebinde bulunulamaz ve ruhsat iptal edilir.

Diğer kanunlara istinaden yapılan arama faaliyetleri sonucunda bu kanuna tabi kaynak varlığına rastlayan gerçek ve tüzel kişiler durumu Enstitüye bildirmekle yükümlüdür. Yapılan çalışmaların kaynağın ortaya çıkarılması açısından yeterli olması ve işletme ruhsatı hak etmenin gerektirdiği şartları yerine getirmesi halinde bildirim sahibine buluculuk hakkı doğar.

İşletme ruhsatı

Madde 6- Arama ruhsatı sahibinin, arama ruhsat süresinin son günü akşamına kadar rezervuar değerlendirme raporu, fizibilite raporu, inşaat ve işletme projesi ile talep harcının ödendiğine dair belge ile Enstitüye işletme ruhsatı başvurusunda bulunması halinde işletme ruhsatı hakkı doğar.

İşletme projeleri, entegre kullanım, kaynak rezervuarının korunması, çevrenin kirletilmemesi ve kaynaktan en verimli ölçüde yararlanma esasları gözetilerek hazırlanır.

Rezervuar değerlendirme ve fizibilite raporlarının yeterli, inşaat ve işletme projesinin uygun bulunması (en geç altı ay içinde) durumunda işletme ruhsatı en geç 15 (on beş) gün içinde verilir.

İşletme ruhsatı sahibi, işletme faaliyetine geçmek için ilgili kurumlardan gerekli izinleri en fazla bir yıl içinde almakla yükümlüdür.

İşletme ruhsatı sahibi, projesinde belirtilen süre içinde işletmeye geçmez veya herhangi bir sebeple işletme ruhsatının iptal edilmesi durumunda teminatı irad kaydedilir ve ruhsat alanı Enstitü tarafından ihaleye çıkarılır.

Projede yer alan herhangi bir kuyunun yenilenmesi, sayısının ve kapasitesinin artırılması, basma, geri basma, üretim amaçlı tüm sondaj faaliyetleri ile bunların dışında yapılacak diğer proje değişiklikleri ve revizyonu Enstitüce incelenir ve uygun bulunması durumunda en geç üç ay içerisinde karara bağlanır.

İşletme ruhsatı süresi on beş yıldan az, kırk dokuz yıldan fazla olamaz. İşletme ruhsatı sahibi tesisin ekonomik ömrünün dolmaması, iyileştirme veya tevsi projesi hazırlanması halinde ruhsat süresi bitimine en az bir yıl kala süre uzatımı talebinde bulunabilir. Ruhsatın uzatım şartları ve süresi, projenin teknik yönüne bağlı olarak Enstitüce belirlenir. Toplam süre altmış yılı geçemez. Ancak kamunun istifadesine tahsis edilmiş yatırımların söz konusu olduğu hallerde, ruhsat süresi Bakanlığın teklifi ve Bakanlar Kurulu Kararı ile otuz dokuz yıl daha uzatılabilir. Ruhsat, süre sonunda fesh edilir.

İşletme ruhsatının verildiği tarihten itibaren geçen her yıl bir faaliyet dönemidir. Her faaliyet dönemi sonunda işletme faaliyet raporlarının verilmesi zorunludur. İşletme faaliyet raporları teknik sorumlu tarafından hazırlanır. Faaliyet raporları TMMOB'a bağlı ilgili meslek odalarınca vize edilir.

İşletme ruhsatı sahibi, işletme dönemi süresince rezervuarın korunması ve sahanın uygun olması halinde geliştirilmesine yönelik olarak; kuyu testleri, sondajlı çalışmalar, basma, geri basma, jeolojik, hidrojeolojik, jeokimyasal, jeofizik ve diğer çalışmalar düzenli olarak yapması zorunludur. Aksine durumlarda teminat irad kaydedilerek beş katına çıkarılır. Bu çalışmalar işletme faaliyet raporunun eki ile birlikte Enstitüye verilir.

Doğal çıkış halindeki kaynakların kaptajı yapılarak doğrudan işletme talepleri Enstitüce bu kanun hükümlerine göre incelenerek uygun bulunması halinde işletme ruhsatına bağlanabilir.

Ruhsat sahibi, tabii olarak ve/veya sondajlarla elde ettiği akışkanın projesinde belirttiği ihtiyaç fazlasını veya kullanım sonrası akışkan miktarını Enstitüye bildirmekle yükümlüdür.

Teknik Sorumluluk Ve Faaliyet Raporu

Madde 7- İşletme ruhsatı süresince kaynağın; geliştirilmesi, korunması, üretimi, testi, basma, geri basma ve/veya deşarjı, jeoloji mühendisi ile faaliyetin niteliğine göre jeofizik, petrol, maden, kimya ve diğer ilgili mühendisler tarafından yapılır.

Kaynağın işletilmesine ve geliştirilmesine yönelik yapılan bütün çalışmalardan ve verilen kararlardan Enstitünün de onayı alınarak kaynak konusunda uzman bir mühendis teknik sorumluluk üstlenir. Teknik sorumluda aranacak nitelikler yönetmelikle belirlenir. Enstitü teknik sorumlunun değiştirilmesini ruhsat sahibinden isteyebilir. Aksine durumlarda teminat irad kaydedilir ve faaliyet durdurulur.

Teknik sorumlu, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 82 nci maddesinde belirtilen iş güvenliği ile ilgili görev ve teknik sorumlulukları da üstlenir. Teknik sorumlu, kaynağın araştırılması geliştirilmesi ve üretiminde bilimsel ve teknik esasları gözeterek görev ve sorumluluklarını yerine getirir.

Mücbir Sebep Ve Beklenmeyen Hal

Madde 8- Ruhsat sahibi, mücbir sebep ve/veya beklenmeyen halin ortaya çıkması durumunda, gerekçe ve süre belirtmek kaydıyla on gün içinde idareye müracaat ederek geçen sürenin ruhsat süresine eklenmesini ve bu sürede yükümlülüklerinin askıya alınmasını talep eder. Ruhsat sahibi tarafından idareye yapılan müracaat tarihi, mücbir sebebin başlama tarihi olarak kabul edilir.

Ruhsat sahibi, mücbir sebep veya beklenmeyen hallerin ortadan kalkmasından itibaren en geç üç ay içinde faaliyete geçmek zorundadır. Bu süre içinde faaliyete geçilmediği takdirde, teminatı irad kaydedilerek yeniden teminat vermesi ve faaliyete geçmesi için ruhsat sahibine üç ay ek süre verilir. Bu süre sonunda da teminat yatırılmaz ve faaliyete geçilmez ise ruhsat iptal edilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Ortak Hükümler

Faaliyetlerin Denetlenmesi

Madde 9- Faaliyetler yılda en az bir kez olmak üzere Enstitü tarafından denetlenir.

Denetimler 14. maddede belirtilen hususlar ve diğer maddelerde belirtilen ilkeler dikkate alınarak yapılır.

Devir, sicil, harç, teminat ve ihale

Madde 10- Devir, sicil, harç, teminat ve ihaleye ilişkin işlemler aşağıdaki hususlara göre yapılır.

a) Devir ve Sicil: Arama ve işletme ruhsatları devredilebilir. Ancak, Enstitüce ruhsat verilmeden önce hakların devredilme yetkisi sicile işlenmek kaydıyla kısıtlanabilir.

Enstitü, kaynağa ilişkin hakların devir, intikal, haciz, rehin ve ipotek veya sona erme hususlarını içeren bir sicil tutmakla yükümlüdür. Ruhsatın sınırları, kuyuların koordinatları, akışkanın parametreleri, devir, ihtiyati haciz, rehin, intikal, ihtiyati tedbir, ipoteğe ilişkin bilgiler ve akışkanın kullanımına ilişkin kira ve benzeri sözleşmeler ile hakların sona ermesi sicile işlenir. Haklar, ancak sicile işlendiği takdirde hüküm ve sonuç doğurur. İlgililer, sicil kayıtlarının Enstitünün sicil memurlarından biri huzurunda gösterilmesini isteyebilir. Sicil alenidir ve kaynak sicilindeki kayıtların bilinmediği iddia edilemez.

Haklara ilişkin olarak yapılan sözleşmeler, Enstitüce sicile işlenmedikçe üçüncü kişilere karşı ileri sürülemez.

b) İhale: Herhangi bir sebeple hükümden düşmüş, terk edilmiş veya taksir edilmiş ruhsatlar, Enstitüce ihale yoluyla aramalara ve işletmeye açılır. İhale ilanı Resmi Gazetede yayımlanır. İhale süresi içinde müracaat olmaması halinde ruhsat alanları başka bir işleme gerek kalmaksızın arama ve işletme müracaatlarına açık hale gelir.

c) Harç, Teminat ve Enstitü Payı:

Jeotermal kaynaklar için 1000 YTL, mineralli sular için 500 YTL arama ruhsat harcı alınır. İşletme ruhsatları için bu harç miktarları dört kat olarak uygulanır.

Ruhsat teminatı; 15 bin YTL den az olmamak üzere, ruhsat aşamasına ve ruhsat süresine bağlı olarak hektar başına yıllık ruhsat harcının %1'idir. Bu oranı, %50 oranında artırmaya veya eksiltmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Teminatın asgari miktar ve harçlar, her yıl Maliye Bakanlığı'nca belirlenen yeniden değerlendirme oranlarına göre artırılır.

Bu madde uyarınca alınan işletme ruhsatı teminatları, beş yılda bir Maliye Bakanlığı'nca belirlenen yeniden değerlendirme oranlarına göre artırılır.

Kaynağın kullanıldığı tesisin gayri safi hasılatının jeotermal kaynaklar için % 0,5'i mineralli sular için % 0,25 oranında Enstitü payı her yıl haziran sonuna kadar Enstitünün hesabına yatırılır.

Hak sahibi, başvurunun kabul edildiği kendisine bildirildiği tarihten itibaren 15 gün içerisinde harç ve teminatı yatırmadığı takdirde talebinden vazgeçmiş sayılır.

Bu Kanuna göre irad kaydedilen ve tamamlanması gereken teminatlar güncel teminat üzerinden alınır.

İdari yaptırımlar

Madde 11- Ruhsat olmadan faaliyette bulunulduğunun tespiti halinde, faaliyetler Enstitüce durdurulur. 5302 sayılı il özel idaresi kanununa göre 50000 (elli bin) YTL Enstitü tarafından para cezası tahakkuk ettirilir.

Faaliyetlerin, projeye göre yürütülmesi zorunludur. Ruhsat sahibinin projesinde belirtilmeyen konularda veya izinsiz olarak faaliyette bulunduğu tespit edilirse, teminatı irat kaydedilerek faaliyeti durdurulur ve teminat üç katına çıkarılarak bir ay içinde tamamlattırılır. Aynı fiilin tekrar halinde teminat irat kaydedilerek ruhsat iptal edilir.

Ruhsat sahibince, kaynak koruma alanı etüdü yapılmadan işletmeye geçilmesi veya koruma alanı etüdünde öngörülen tedbirlere uyulmamasının tespiti halinde faaliyetler durdurularak teminat irat kaydedilir. İki ay içerisinde gerekli tedbirlerin alınması ve teminatın tamamlattırılması istenir. İki ay sonunda teminat verilmez ve tedbirler alınmaz ise ruhsat iptal edilir.

İdare payının süresi içerisinde ödenmemesi halinde, teminat irat kaydedilerek iki aylık süre verilir. Bu süre zarfında idare payı yatırılmaz ve teminat tamamlanmaz ise ruhsat iptal edilir.

Ruhsat ve/veya gerekli izinler alınmadan yapılan faaliyetler durdurulur. Kaynağın ve rezervuarın korunması ile çevre kirliliğinin önlenmesi için acil tedbirlerin gerekli olduğu hallerde tedbirler idarece alınır. Her türlü zarar ve masraflar, sorumlusundan idarece 6183 sayılı kanuna göre tahsil edilir.

İrtifak ve kamulaştırma

Madde 12- Arama ruhsatı sahibi, arama faaliyetleri yapılacak alanda, özel mülkiyete konu gayrimenkul sahibi ile anlaşamaması halinde, Enstitüye müracaat ederek irtifak hakkı talebinde bulunabilir.

İşletme ruhsatı süresince sadece sondaj yerleri ve isale hattı, kaptaj gibi gerekli olan yerler için, gayrimenkul sahibi ile anlaşma sağlanamaz ise ruhsat sahibi, Enstitüye müracaat ederek kamulaştırma talep edebileceği gibi irtifak hakkı talebinde de bulunabilir. Talep, Enstitü tarafından incelenip değerlendirildikten sonra uygun bulunması halinde kamu yararı kararı alınır.

İrtifak ve kamulaştırma işlemleri, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu hükümlerine göre yürütülür. İrtifak ve kamulaştırma bedelleri ve masrafları ruhsat sahibince ödenir.

Kamulaştırılan taşınmaz, tapuya idare adına tescil edilip, faaliyetler devam ettiği sürece ruhsat sahibi adına tahsis edilir.

Kamulaştırılan taşınmazın, faaliyetler için lüzum kalmadığının Enstitü tarafından tespiti halinde, Kamulaştırma Kanununda öngörülen usul ve esaslara göre belirlenecek rayiç bedeli ödenmek kaydıyla kamulaştırılan yerin eski sahibine iade edileceği hususu, ruhsat sahibi ve taşınmazın eski sahibine tebliğ edilir. Eski sahibinin taşınmazı altı ay içerisinde almak istememesi durumunda taşınmaz Enstitüye kalır.

Tapu siciline konulan şerhler Enstitüye müracaatı üzerine ayrıca mahkeme kararına gerek kalmadan silinir.

Hazinenin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufundaki yerlerde yapılan faaliyetler için bu Kanunun yürürlük tarihinden sonra kira, ecrimisil alınmaz.

Rehin, haciz, ihtiyati tedbir ve ipotek tesisi

Madde 13- Kaynağın işletilmesinde gerekli olan kuyular, her türlü tesisler, ekipman, su taşıma hat ve sistemleri, aletleri ile bir yıllık diğer işletme malzemesi gibi kaynağın üretimine yönelik ayrılmaz parçalar üzerine münferiden haciz, ihtiyati tedbir ve rehin konulamaz.

Bunların icraen satışına teşebbüs edilmesi halinde alacaklı ve icra dairesince işletmenin faaliyeti durdurulamayacağı gibi bu faaliyete müdahale de edilemez.

İşletme ruhsatı sahibi, kaynak için yapmış olduğu borcunu veya ileride bu maksatla borçlanmasını teminen kaynak hakları üzerinde bir veya birden fazla derecede ve sırada ipotek tesis ettirebilir.

İpotek ile temin edilen alacaktan dolayı işletme ruhsatı ve/veya kira sözleşme sahibi şahsen de sorumludur.

İşletme ruhsatı ve/veya haciz yoluyla veya ipoteğin paraya çevrilmesi suretiyle sahip olmak isteyen talibin, bu hakka sahip olabilmesi için bu Kanunda öngörülen şartları haiz olması gerekir.

4721 sayılı Türk Medeni Kanununun ipoteğe ilişkin hükümleri, kaynak ipoteklerine de aynen uygulanır.

Kaynak hakkı üzerine tesis edilen ipotek, sicildeki kaydın silinmesi ile son bulur. Tesis olunan ipotek, ruhsat süresini geçemez.

Kaynağın korunması

Madde 14- Bu Kanuna tabi faaliyetlerde kaynağı oluşturan jeotermal sistemin korunması, kaynağın israf edilmemesi ve çevrenin korunması esas olup işletme faaliyeti öncesinde kaynağın koruma alanları etüdünün yapılması zorunludur. Aksi takdirde faaliyetler durdurularak koruma alanlarının belirlenmesi için ruhsat sahibine uygun süre verilir. Bu süre sonunda da koruma alanının belirlenmemesi halinde 11 inci madde hükümleri uygulanır.

Koruma alanları içinde jeotermal sisteme zarar verecek ve yapısını bozacak faaliyetlerde bulunulamaz. Kaynak koruma alanları etüdü ile getirilen arazi kullanımı ve yapılaşma ile ilgili kısıtlamalar ve koşullar imar planlarında esas alınır. Kaynak koruma alanlarında alınacak tedbirlerle ilişkin genel ilkeler yönetmelikle belirlenir.

Koruma alanlarının belirlenmesi, ruhsat sahibi tarafından yaptırılır. Hazırlanan koruma alanı etüt raporları, Enstitüce yönetmelikte belirtilen ilkeler çerçevesinde değerlendirilir. Rapor onaylanmadan önce Koruma alanı içinde belirlenen önlemlerden etkilenen kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve özel tüzel kişiler gerekli önlemleri almak üzere bilgilendirildikten sonra rapor onaylanır.

Enstitü tarafından yapılan denetimelerde, faaliyetlerin öngörülen tedbirlerle uygun yürütülmediğinin tespiti halinde, faaliyetler Enstitüce durdurulur. Gerekli tedbirlerin alınması için ruhsat sahibine en fazla bir yıl süre verilir. Öngörülen tedbirlerin verilen süre içerisinde yerine getirilmemesi halinde ruhsat iptal edilir.

Aynı Bakanlık ve Bakanlık ile diğer bakanlıklara ait faaliyetlerin yürütülmesi esnasında ortaya çıkan ihtilaflar, Bakanlık ve ilgili bakanlıklar tarafından oluşturulacak komisyon marifetiyle karara bağlanır.

Geri basma işleminin teknik nedenlerle gerçekleşmemesi halinde, çevre limitleri dikkate alınarak jeotermal rezervuarın özelliklerini etkilememesi şartıyla Enstitünün onayıyla deşarj yapılabilir.

Entegre jeotermal kaynak kullanım alanı dışındaki müstakil kaplıca işletmelerinde geri basma ve basma şartı aranmayabilir.

Terk Ve Tesislerin İntikali

Madde 15- Arama ruhsatı sahibi, ruhsat alanının tamamını veya bir kısmını, işletme ruhsatı sahibi ruhsatının bir kısmını terk talebinde bulunabilir. Enstitü, faaliyetle ilgili gerekli emniyet tedbirlerinin yerine getirilmiş ve çevre düzenlenmesi yapıldığının tespitini müteakip terk talebini kabul eder.

Arama ve işletme ruhsatlarının fesih, iptal, terk veya sürenin bitmesi nedeniyle sona ermesi halinde, hak sahibine tazminat verilmeksizin kuyular ve bunların korunması için yapılmış tesisler, gerekli kuyu başı emniyet tedbirleri alınmış olmak kaydıyla Enstitüye intikal eder. Bu şekilde idareye intikal eden varlıklar ihale ile satışı yapılarak gerekli ruhsatlandırma yapılır.

İkinci fıkrada kapsamı dışında kalan tesis, vasıta, alet ve malzeme ruhsat sahibine aittir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Türkiye Jeotermal Enstitüsü Kurulması

Amaç ve Kuruluş

Madde 16- Türkiye'de ve dünyada jeotermal enerji ile doğal mineralli suların, gelişen teknolojilere bağlı olarak entegre kullanımı sağlamak, yeni teknolojilerin geliştirilmesi amacı ile sektörün değişik alanlarında çalışmakta olan uygulamacıların araştırmaları için gerekli bilimsel ortamı sağlamak, jeotermal enerji ile doğal mineralli suların kullanan ve/veya bu alanda araştırma yapan kamu ve özel hukuk tüzel kişileri ile işbirliği yaparak bilimsel araştırmaları yapmak, yaptırmak, koordine etmek ve bu araştırmalara katkı sağlamak amacıyla, kamu tüzel kişiliğini haiz, idari ve mali özerkliğe sahip ve bu kanun ile kendisine verilen görevleri yerine getirmek üzere Türkiye Jeotermal Enstitüsü kurulmuştur. Enstitünün kısa adı "TÜJEN" dir. Enstitünün merkezi Ankara'dadır.

Enstitünün ilişkili olduğu Bakanlık, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığıdır. Enstitü, bu Kanunda düzenlenmeyen hususlarda özel hukuk hükümlerine tabidir.

Enstitünün Görevleri ve Organları

Enstitünün Görevleri

Madde 17- Türkiye Jeotermal Enstitüsünün görevleri şunlardır:

a) Kaynağın dünya genelinde, hakettiği bir konuma gelebilmesi için kısa, orta ve uzun dönem araştırma ve kullanım teknolojilerine ilişkin politika ve strateji kararlarını almaya ışık tutacak bilgileri oluşturmak.

b) Kaynak ürünlerinin geniş bir şekilde kullanımı, yeni ürün ve teknolojilerinin geliştirilmesi ve üretilmesi amacıyla temel ve uygulamalı araştırma yapmak, yaptırmak, yapmayı özendirerek, değişik alanlarda kullanıcıların araştırmaları için gerekli bilimsel ortamı ve alt yapıyı sağlamak, bunun için laboratuvarlar kurmak, laboratuvarların kurulmasına destek vermek, mevcut ve/veya kurulacak laboratuvarları teçhizat ile desteklemek, MTA Genel Müdürlüğü ile kaynak konusunda araştırma altyapısı olan üniversitelerde araştırma merkezleri kurmak, kurulmasına destek olmak, kaynak ve ürünlerini kullanan ve bu alanda araştırma yapan kamu ve özel hukuk tüzel kişileri ile işbirliği yaparak koordinasyonu sağlamak.

- c) Kaynak ve ürünlerinin geniş bir şekilde kullanımı, yeni kaynak ürünlerinin üretimi ve geliştirilmesi alanındaki bilimsel araştırmaların teknolojik yeniliklere süratle dönüşebilmesi için yöntemler geliştirmek, bu alandaki teknolojilerin yurt dışından transferi için gerekli çalışmaları yürütmek, özel sektörün kaynak ve ürünlerinin kullanımı hakkındaki çalışmalara katılımını sağlayacak programlar yapmak, sanayi sektörünün Enstitü ile işbirliği yapmasını sağlayacak programlar geliştirmek, mevcut ve geliştirilecek yeni kaynak ürünlerinin çevre ve insan sağlığı üzerine etkilerinin saptanıp, anlaşılmasına yönelik araştırmalar yapmak, yaptırmak ve işbirliğini verimli kılacak ortamı oluşturmak.
- d) Kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ile gerçek ve tüzel kişilerin kaynak ve ürünlerinin geniş bir şekilde kullanımı, yeni ürünlerin üretimi ve geliştirilmesi hakkında araştırma isteklerini değerlendirmek, Ar-Ge sonuçlarını piyasaya sunmak, bu konularda araştırma yapan gerçek ve tüzel kişileri finansman, personel ve teçhizat ile desteklemek.
- e) Türkiye'nin taraf olacağı kaynak ve ürünleri ile ilgili Ar-Ge işbirliği anlaşmalarının hazırlanması ve müzakeresinde Hükümete yardımcı olmak ve bu anlaşmaların izlenmesinde ve uygulanmasında 31.5.1963 tarihli ve 244 sayılı Kanun ile 5.5.1969 tarihli ve 1173 sayılı Kanun çerçevesinde görev almak.
- f) Görev alanına giren konularda ulusal ve uluslararası kongre, seminer gibi bilimsel toplantılara bilimsel ve maddi katkı sağlamak, desteklemek, düzenlemek ve bunlara katılmak.
- g) Enstitünün görev alanına giren konularda Türkçe ve yabancı dillerde kitap ve periyodik yayınlarda bulunmak ve bu tür yayınları desteklemek.
- h) Kaynak ile ilgili ruhsat başvurularını değerlendirmek, ruhsat sicillerini tutmak, kanun gereği kendine verilen yetkiler çerçevesinde ruhsatları ve işletmeleri denetlemek, kaynakların entegre kullanımına yönelik olarak planlama yapmak ve konu ile ilgili eleman yetiştirmek.
- h) Kaynak ile ilgili arama faaliyetlerini teşvik etmek, konu ile ilgili bilgi toplama ve yayma, bilgi bankaları, kütüphane ve arşiv gibi bilimsel destek hizmetleri sağlamak, ulusal ve uluslararası kuruluşlarla bu konuda işbirliği yapmak.
- i) Kanunlarla verilen diğer görevleri yapmak.

Organ ve birimleri

Madde 18-Enstitü aşağıdaki organ ve birimlerden oluşur:

- a) Meclis
- b) Yürütme Kurulu.
- c) Başkanlık.
- d) Ruhsat İşleri Koordinatörlüğü.
- e) Planlama ve Ar-Ge Koordinatörlüğü.
- f) İdarî ve Mali İşler Koordinatörlüğü.

Meclis

Madde 18- Meclis, Enstitünün en üst karar organıdır. Yılda en az iki defa toplanır. Meclis, kaynağa sahip olan il özel idareleri, belediye, ilgili bakanlıkların temsilcileri, ilgili meslek odaları, ilgili kamu kurum ve kuruluşları ve ilgili sivil toplum örgütlerinin birer temsilcisinden oluşur. Meclis, Enstitü görev alanına giren konularda ülke genelinde ulusal çıkarları ve kamu yararını ön planda tutacak şekilde planlama koordinatörlüğü tarafından hazırlanan yıllık programları tartışır, planlar ve gündeme alınması hakkında karar alır.

Yürütme Kurulu

Madde 19- Yürütme Kurulu, Enstitünün en üst yürütme organıdır.

Yürütme Kurulu;

- Enstitü Başkanı,
 - Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca MTA , E.İ.E.İ, DSİ Genel Müdürlüğü teknik elemanlarından önerilecek altı aday arasından seçilecek üç üye
 - Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca İller Bankası teknik elemanlarından önereceği iki aday arasından seçilecek bir üye,
 - Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumunun Bilim Kurulu tarafından önerilecek iki aday arasından seçilecek bir üye,
 - Yükseköğretim Kurulunun üniversite öğretim üyeleri arasından önereceği iki aday arasından seçilecek bir üye,
 - Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafından önerilecek iki aday arasından seçilecek bir üye,
 - Türk Mühendis ve Mimmar Odaları Birliği tarafından önerilecek iki aday arasından seçilecek bir üye,
- olmak üzere toplam dokuz üyeden oluşur.

Yürütme Kurulu üyeleri; mühendislik eğitimi veren en az dört yıllık yüksek öğrenim kurumlarından mezun olmuş, kamu kurum ve kuruluşlarında ve/veya özel sektörde jeotermal kaynaklar konusunda toplam en az on yıl deneyim sahibi ve Enstitünün amacına uygun birikimi olan ve mesleğinde temayüz etmiş kişiler arasından Başbakan tarafından atanır.

Yürütme Kurulu olağan olarak iki ayda bir toplanır. Ancak, Başkanlığın önerisi ile gerekli sıklıkta toplanabilir. Yürütme Kurulu kararları, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile alınır. Yürütme Kurulunun çalışma usul ve esasları Enstitü tarafından çıkarılacak ve Enstitü meclisi tarafından benimsenen bir yönetmelikle belirlenir.

Yürütme Kurulu üyelerinin görev süreleri Enstitü Başkanı hariç üç yıl olup, görev süresi dolan üyeler bir dönem daha atanabilir. Yürütme Kurulu Başkanı, Yürütme Kurulu tarafından seçilir. Enstitü Başkanı Yürütme Kurulu Başkanı olarak seçilemez.

Herhangi bir nedenle boşalan Yürütme Kurulu üyeliği için aynı usulle atama yapılır, atanan üye önceki üyenin kalan görev süresini tamamlar.

Yürütme Kurulu Başkan ve üyelerinin görev süreleri dolmadan görevlerine son verilemez. Bu Kanun ile kendilerine verilen görevleri ile ilgili olarak işlediği suçlardan dolayı haklarında mahkûmiyet kararı kesinleşen Yürütme Kurulu Başkan ve üyeleri, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu uyarınca Devlet memuru olmak için aranan şartları kaybettikleri tespit edilen veya üç aydan fazla süre ile hastalık, kaza veya başka bir nedenle görevini yapamaz durumda olan veya görev süresinin kalan kısmında görevine devam edemeyeceği, üç aylık süre beklenmeksizin tam teşekküllü bir hastaneden alınacak heyet raporu ile tevsik edilen Yürütme Kurulu üyeleri süreleri dolmadan atandığı usulle görevden alınabilir.

Yürütme Kurulunun Görev ve Yetkileri

Madde 20- Yürütme Kurulunun görev ve yetkileri aşağıda belirtilmiştir:

- a) Enstitünün kuruluş amacına uygun çalışmalar ile hükümet programı, kalkınma planı ve yıllık programlarla belirlenecek hedef, ilke ve politikalar doğrultusunda Ar-Ge çalışmalarının yapılmasını sağlamak.
- b) Enstitünün idarî, mali ve teknik yönden düzenli, verimli ve etkin faaliyette bulunabilmesi için gerekli tedbirleri almak ve ilgili yönetmeliklerin yürürlüğe girmesini sağlamak.
- c) Enstitünün personel politikasını oluşturmak.
- d) Enstitünün yıllık çalışma programını hazırlayarak meclise sunmak, çalışmalarını izlemek, değerlendirmek, yıl sonu faaliyet raporunu hazırlamak ve bütçe taslağını meclise sunmak.
- e) Enstitünün vereceği hizmetler ve ücretlerin belirlenmesi ile Enstitünün sürekli ve süreli personeli tarafından yürütülen araştırma projeleri gelirlerinin masraflar dışında kalan kısmının Başkanın teklifi ile dağıtımına karar vermek.
- f) Enstitünün yapacağı veya katkıda bulunacağı araştırmaların bütçe ve programlarını Başkanın teklifi üzerine onaylamak.
- g) Enstitünün ihtiyaçları için taşınır ve taşınmaz malların, yazılım ve diğer ürünlerin satın alınmasına, satılmasına veya kiralanmasına karar vermek.
- h) Enstitü personelinin atanması ve diğer işlemleri hususunda karar almak.
- i) Enstitünün çalışma alanı ile ilgili olarak en az üçer yıllık stratejik ve birer yıllık performans planı hazırlamak ve meclis onayıyla yayınlamak.
- j) Kanunlarla verilen diğer görevleri yapmak.

Başkanlık ve başkanın görev ve yetkileri

Madde 21- Başkanlık, Enstitü başkanı ve üç grup koordinatöründen oluşur ve Enstitünün görevlerinin yerine getirilmesinde icra kurulu olarak hareket eder.

Başkan, Enstitünün ita amiri olup, Yürütme Kurulu üyelerinde aranan özelliklere sahip kişiler arasından, Bakanın teklifi üzerine, Başbakan tarafından atanır.

Başkanın görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Enstitünün işlevlerinin yerine getirilebilmesi için gerekli taslak çalışma programını ve bütçeyi hazırlamak, Yürütme kuruluna sunmak, onaylandıktan sonra uygulamak.
- b) Enstitünün gelir gider kesin hesabını ve yıllık faaliyet raporunu Yürütme Kurulu ve Meclise sunmak ve Enstitü bütçesinin uygulanmasını, gelirlerinin toplanmasını, harcamaların yapılmasını ve denetimini sağlamak.
- c) Enstitü personelinin atama ve diğer işlemleri için Yürütme kuruluna teklifte bulunmak.
- d) Yürütme Kurulu kararına istinaden Planlama ve Araştırma-Geliştirme Koordinatörlüğü altında Enstitü temel çalışmaları ve piyasadan gelen talepler için Enstitü bünyesinden ya da dışından yerli ve yabancı danışman ve uzmanlardan oluşan Ar-Ge grupları kurmak, kaldırmak ve Enstitünün sürekli ve süreli personeli tarafından yapılan proje gelirlerinin dağıtımını hakkında önerilerde bulunmak.
- e) Hizmet birimlerinin uyumlu, verimli, disiplinli ve düzenli biçimde çalışmasını temin etmek, Yürütme Kurulu ile hizmet birimleri arasındaki organizasyonu ve koordinasyonu sağlamak.

f) Yürütme Kurulu toplantılarının gündemini, gününü ve saatini belirlemek ve toplantılara katılmak, raportörlüğünü yapmak, Yürütme Kurulu kararlarının gereğinin yerine getirilmesini sağlamak ve bu kararların uygulanmasını izlemek.

g) Enstitüyü resmi ve özel kuruluşlar nezdinde temsil etmek.

Hizmet birimleri

Madde 22- Enstitünün hizmet birimleri;

a) Ruhsat İşleri Koordinatörlüğü.

b) Planlama ve Ar-Ge Koordinatörlüğü.

c) İdarî ve Mali İşler Koordinatörlüğü.

olmak üzere koordinatörlükler şeklinde teşkilatlanmış hizmet birimlerinden oluşur. Her bir hizmet biriminin başında Grup Koordinatörü bulunur.

Ruhsat İşleri Koordinatörlüğü

Madde 23- Ruhsat İşleri Koordinatörlüğü, Ruhsat ve sertifika verme, kaynak arama, işletme dönemleri işlemlerine, ruhsat alanlarının değiştirilmesine, faaliyetlerin denetimine, buluculuk hakkına, terk, devir ve intikal işlerine, arama ve işletmede üretim esaslarına, ruhsat sahipleri tarafından düzenlenecek belgelere, ödenecek bedellere, faaliyette bulunmak için alınacak izinlere, kaynak sicili, kamulaştırma işlemlerine bakar.

Kaynak işletme faaliyeti ile Devlet ve il yolları, havaalanı, liman, baraj, petrol ve doğal gaz boru hattı gibi benzeri kamu yatırımlarının birbirlerini engellemesi, kamu kurum ve kuruluşlarının uygulamalarından dolayı kaynak işletme faaliyetinin yapılamaz hale gelmesi, kamu ve özel yatırım için başka alternatif alanların bulunamaması durumunda yapılacak işlemlere bakar.

Kanun hükümlerine göre herhangi bir sebeple hükümden düşmüş, terk edilmiş ruhsatlı sahalar ile bu sahalardan taksir edilmiş alanların, Kanunun ilgili maddeleri gereğince ihale edilmesine, ilişkin usul ve esasları belirleyerek uygulamaya koyar.

3213 sayılı Maden Kanununun 7. maddesi gereğince alınmış öncel ruhsatların güncellemesini yapar. Ruhsat sahiplerince ilgili bakanlıklar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarından alınacak izinler konusunda yaşanan tereddüt ve sorunların giderilmesi amacıyla meri yasalar çerçevesinde çalışmalar yapar.

Planlama ve Ar-Ge Koordinatörlüğü

Madde 24-Planlama ve Araştırma-Geliştirme Koordinatörlüğü, kaynak ürünlerinin kullanımı hakkında Türkiye'nin kaynak ve ürünleri sanayi, araştırma ve teknoloji politikaları, hedef, ilke ve yöntemlerine uygun olarak Enstitünün yıllık ve revize edilebilir, beş yıllık Ar-Ge programlarını hazırlar.

Kaynak ve ürünlerinin geniş bir şekilde kullanımı, yeni kaynak, ürünleri ve teknolojilerinin geliştirilmesi ve üretilmesi hakkında temel ve uygulamalı araştırma yapar, yaptırır, değişik alanlarda kullanıcıların araştırmaları için gerekli bilimsel ortamı sağlar ve bilimsel araştırmaların teknolojik yeniliklere dönüşebilmesi için çalışmalar yürütür.

Enstitünün bünyesinde hangi konularda araştırma ve geliştirme yapılması hususuyla kurulması gerekli Ar-Ge grupları ve personel, finans ve teçhizata ilişkin önerilerini Başkana sunar.

Bilgi toplama ve yayma, bilgi bankaları, kütüphane ve arşiv gibi bilimsel destek hizmetlerinin verilmesi işlemlerini, mevcut ulusal ve uluslararası kuruluşlarla bu konuda işbirliği yapılması çalışmalarını yürütür.

Enstitünün görev alanına giren konularda Türkçe ve yabancı dillerde kitap ve periyodik yayınlarda bulunması ve bu tür yayınları desteklemesi hakkında çalışmalar yapar.

Türkiye'nin taraf olacağı kaynak ve ürünlerinin geniş bir şekilde kullanımı, yeni kaynak, ürünleri ve teknolojilerinin geliştirilmesi ve üretilmesi ile ilgili Ar-Ge çalışma ve işbirliği anlaşmalarının hazırlanması ve uygulanması çalışmalarını yürütür.

Araştırma ve Geliştirme gruplarının üye sayısı, bu gruplarda çalışacakların nitelikleri ile çalışma usul ve esasları Başkanın teklifi üzerine Yürütme Kurulu tarafından kararlaştırılır.

İdarî ve Mali İşler Koordinatörlüğü

Madde 25- İdarî ve Mali İşler Koordinatörlüğü, Enstitünün bütçesinin hazırlanması, gelir ve giderlerinin gerçekleştirilmesi, takibi, denetimi ve değerlendirilmesi, Enstitünün görev alanına giren konularda ulusal ve uluslararası kongre, seminer gibi bilimsel toplantılar ile ilgili çalışmalarını yürütür.

Muhasebe, ücret ödemeleri, Enstitü varlık ve imkânları ile personelinin idarî işlemlerinin yapılmasını ve takibini yerine getirir, bu konularda Başkana önerilerde bulunur ve yıllık faaliyet raporunu hazırlar.

Personelin Atanma Şartları, Statüsü ve Mali Hakları

Personelin Atanma Şartları ve Statüsü

Madde 26- Enstitü hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, idarî hizmet sözleşmesi ile istihdam edilen sürekli personel

eliyle yürütülür. Enstitü personelinin pozisyon unvan ve sayıları ekli Cetvelde gösterilmiştir. Söz konusu unvanların birimlere dağılımını yapmaya Başkanın önerisi üzerine Yürütme Kurulu yetkilidir. Personelin pozisyon unvan ve sayılarında mevcut pozisyon sayılarının iki katını aşmamak kaydıyla değişiklik yapılmasına, mevcut hizmet birimlerinin kaldırılmasına ve yeni hizmet birimlerinin kurulmasına, Enstitünün teklifi, Meclisin kabulü ve Bakanın onayı üzerine Bakanlar Kurulunca karar verilir.

Enstitü personeli ücret ve malî haklar dışında 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabidir.

Enstitüde proje ve araştırmaların gerektirdiği niteliklere sahip proje ve araştırma süresi ile sınırlı olarak yeterli sayıda süreli personel istihdam edilebilir. Enstitüde süreli olarak görevlendirilen personelin çalıştığı süre zarfında ücretleri ile sosyal güvenlik ve benzeri yükümlülükleri Enstitü tarafından ödenir. Enstitüde bu şekilde istihdam edilen kamu kurum ve kuruluşları personeli kurumlarından izinli sayılırlar. Bu kişilerin statüleri ile buna ait her türlü hak ve mükellefiyetleri saklı tutulur. İzinli oldukları müddet, terfi ve emekliliklerinde hesaba katılır. Terfi hakkını kazananlar başkaca hiçbir işleme lüzum kalmaksızın terfi ettirilirler. Akademik unvanların kazanılması için gerekli şartlar saklıdır.

Enstitüde yabancı danışman ve uzmanlar da istihdam edilebilir.

Enstitü personelinin nitelikleri ile sözleşme usul ve esasları, Enstitünün önerisi ve Bakanın onayı üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe konulacak yönetmelik ile tespit edilir. Enstitüde istihdam edilecek yabancı danışman ve uzmanların nitelikleri ile sayısı, ücretleri ve sözleşme usul ve esasları da bu yönetmelikte düzenlenir.

Yabancı danışman ve uzmanlar hariç, Enstitü personelinin 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinin (A) bendinin (1), (4), (5), (6) ve (7) numaralı alt bentlerinde belirtilen şartlar ile Enstitünün amaçlarının gerektirdiği nitelikleri taşımaları zorunludur.

Malî hakları

Madde 27- Enstitü Başkanı ve Enstitünün sürekli personeli, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa tabidir. Başkanın Enstitüde görevli olacağı sürede eski görevleri ile ilişkileri kesilir. Ancak, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve özel mevzuatla düzenlenmiş personel rejimine tabi ise, Enstitüdeki görevi sona erdikten sonra, başvurması halinde Başbakan tarafından müktesebine uygun bir kadroya atanır.

Emeklilik açısından, Enstitü Başkanı genel müdür, koordinatörler Başbakanlık başkanları, uzmanlar bakanlık daire başkanına denk statüde kabul edilir. Diğer personele, 8.6.1949 tarihli ve 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanununun ek 48 inci maddesinin (b) bendi hükümlerine göre işlem yapılır.

Yabancı danışman ve uzmanlar hariç, Enstitü Başkanı ile sürekli ve süreli personelin aylık ücret ve diğer mali hakları, 13.7.2001 tarihli 631 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümleri çerçevesinde Bakanlar Kurulu tarafından belirlenir.

Yürütme Kurulu Başkan ve üyelerine, ayda ikiden fazla olmamak üzere uhdesinde kamu görevi bulunanlara (2000) gösterge rakamının, uhdesinde her herhangi bir kamu görevi bulunmayanlara ise (3000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucunda bulunacak miktarda huzur hakkı ödenir.

Yürütme Kurulu Başkan ve üyeleri, Enstitü Başkanı, sürekli ve süreli personel ile vekalet ve istisna akdi ile hizmet verenlerin ve yabancı danışman ve uzmanların görevlerinin ifası sırasında yaptıkları masrafların hangilerinin Enstitü bütçesinden karşılanabileceğine dair usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Denetim, Gelirler ve Bütçe

Denetim

Madde 28- Enstitü, 21.2.1967 tarihli ve 832 sayılı Sayıştay Kanununun vize ve tescil hükümleri hariç, Sayıştay denetimine tabidir.

Gelirler ve bütçe

Madde 29- Enstitünün gelirleri şunlardır:

- Kaynak bulunan il özel idare bütçelerinin toplamından % 0,2 oranında pay.
- Kaynak bulunan Belediyelerin ilgili bütçelerinden % 0.2 oranında pay.
- Kaynak işletmelerinden alınan Devlet hakkının % 15'i.
- Enstitüye yapılacak yardımlar, bağışlar ve vasiyetler.
- Enstitünün ücret karşılığı verdiği hizmet gelirlerinin tamamı ile sürekli ve süreli personel tarafından yapılacak Ar-Ge projeleri karşılığı alınan ücretlerin % 20'si.
- Yayın gelirleri.
- Patent gelirleri ve sair gelirler.

Enstitünün gelirlerinin, giderlerini karşılaması esastır. Enstitü gelirleri, Yürütme Kurulunun uygun gördüğü bankalarda açılacak hesaplarda tutulur. Bu gelirlerden hesap yılı sonuna kadar harcanmayan paralar Maliye Bakanlığına bildirildikten sonra Enstitünün ertesi yıl gelir hesabına aktarılır. Enstitünün gelirleri bu Kanunda belirtilen görevlerini tam olarak yerine getirebilmesi için yeterli

düzeeye gelinceye kadar, gerekli malî kaynak Genel Bütçeden karşılanır.

Enstitünün giderleri Yürütme Kurulunca ve Meclis tarafından onaylanan bütçeden karşılanır.

Malvarlığı

Madde 29- Enstitünün mal ve varlıkları Devlet malı sayılır, haczedilemez, rehnedilemez.

Uygulanmayacak hükümler

Madde 30- Enstitü, 26.5.1927 tarihli ve 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanunu ile 21.2.1967 tarihli ve 832 sayılı Sayıştay Kanununun vize ve tescile ilişkin hükümlerine tabi değildir.

Muafiyetler

Madde 31- Enstitü ve Enstitünün gelirleri damga vergisi hariç her türlü vergi, resim ve harçtan muafır. Enstitü, yapacağı araştırma ve incelemeler için hiçbir ilmihaber, ruhsatname ve imtiyaz almak zorunda değildir. Enstitü tarafından açılacak davalarda teminat aranmaz.

Yönetmelikler

Madde 32- Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin usul ve esasları gösteren yönetmelikler, Yönetim Kurulunun oluşumundan itibaren altı ay içinde ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak hazırlanır ve yürürlüğe konulur.

Bilgi isteme ve gizliliğe uyma

Madde 33- Enstitü, araştırma ve inceleme konuları için gerekli gördüğü her türlü bilgiyi kamu kurum ve kuruluşlarından istemeye yetkilidir. Kendilerinden bilgi istenen kamu kurum ve kuruluşları, söz konusu isteğe cevap vermek ve gereken kolaylığı göstermekle yükümlüdürler. Enstitü Yürütme Kurulu üyeleri ve her türlü personeli gizlilik taşıyan bilgileri açıklayamaz, kendilerinin veya başkalarının menfaatine kullanamaz.

Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri ile Turizm Merkezlerine Ait Hususlar

Madde 34- 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu uyarınca ilan edilen kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm merkezlerinde; jeotermal kaynağın entegre kullanımını sağlayacak şekilde proje revizyonu yapılır.

Sağlık Bakanlığı ile İlgili Hususlar

Madde 35- Doğal mineralli suların, tedavi amaçlı kullanımında tıbbi endikasyonlarının tespiti ve işletilmesi ile ilgili işlemler, 1593 sayılı Umumi Hıfzısıhha Kanununa göre Sağlık Bakanlığınca yürütülür.

Yönetmelik

Madde 36- Bu Kanunun uygulanmasına dair tüm usul ve esaslar, bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren Bakanlıkça altı ay içerisinde çıkarılacak yönetmelik ile düzenlenir.

Yürürlükten Kaldırılan ve Değiştirilen Mevzuat

Madde 37- Bu Kanunla, 10.06.1926 tarih ve 927 sayılı Sıcak ve Soğuk Maden Sularının İstismarı ile Kaplıcalar Tesisi Hakkında Kanun ile ek ve değişiklikleri, 12.03.1982 tarih ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun 27.10.1988 tarih ve 3487 sayılı Kanunla eklenen Ek 1 inci maddesi ile 17.06. 1942 tarih ve 4268 sayılı Madenlerin Aranma ve İşletilmesi Hakkındaki Kanunun 2. maddesi, 24.05.1957 tarih ve 6977 sayılı Madenlerin Aranma ve İşletilmesi Hakkındaki 4268 sayılı Kanunun 2. Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

Madde 38- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 39-Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür

BEŞİNCİ BÖLÜM

Geçici ve Son Hükümler

Geçici Madde 1- Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce, Madin nizamnamesi, 927, 2634, 4268 ve 5177 sayılı kanunlar ile 83/6568 sayılı Kararla 6309 sayılı Maden Kanunu kapsamında verilmiş ruhsat ve haklar aşağıdaki şekilde intibak ettirilir.

1. İl Özel İdarelerinin işlettiği veya kiraya verdiği kaynaklar il özel idarelerine,
2. İl özel idarelerinin işletme ruhsatı verdiği kaynaklar ruhsat sahiplerine,
3. Vilayetçe rüsum ve temettü hisseleri devredilen kaynaklar devir alan belediyeye veya köye,
4. Belediyelerin işlettiği ve/veya kiraya verdiği kaynaklar belediyeye,
5. Belediye ve il özel idarelerinin ortağı olduğu şirketlerin işlettiği kaynaklar şirkete,

6. MTA tarafından bu Kanunun yayım tarihinden önce kamu veya özel tüzel kişiler, belediye ve özel idare ile yapılan sözleşme ve protokollerle alan bazında verilen işletme hakları ilgiliye, kaynak bazında verilen hakların bulunduğu jeotermal alan ise MTA adına,

bu Kanun hükümlerine göre idare tarafından alan bazında intibak ettirilir. İntibaklarda sözleşme ve işletme şartları ile üçüncü kişilerin müktesep hakları sicile işlenir.

Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri ile Turizm Merkezi ilan edilen kaynak sahalarda, 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun Ek 1 inci maddesine göre Kültür ve Turizm Bakanlığınca kaynağa ilişkin verilmiş haklar saklı olup, intibakların bu Kanun hükümlerine göre yapılmadan önce Enstitü ile Kültür ve Turizm Bakanlığı Yatırımlar Genel Müdürlüğü arasında sözleşme/protokol yapılarak bu sözleşmeyi müteakip turizm alanları ve merkezlerindeki kaynak alanları için proje revizyonuna gidilir.

İşletme imtiyazlı ruhsatlarda ise hak sahibinin geçmişte kullandığı süre dikkate alınarak toplam süre otuz yılı geçemez.

İntibakı yapılan ruhsatlar MİGEM'e bildirilir.

Geçici Madde 2- Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce kazanılmış hakların sahipleri; bu haklarına konu olan kaynağa ait mevcut jeolojik, hidrojeolojik, jeokimyasal ve jeofizik etütler ile sondaj çalışmaları ve koruma alan etütlerine ilişkin rapor, doküman, üretim şekli ve miktar, testleri, ilgili analizler ve benzeri bilgi ve belgeler ile sahadaki mevcut tesislere ait bilgi ve projeleri, hak sahibi olduğunu gösterir ruhsat, izin, imtiyaz, sözleşme, sicil ve benzeri belgeleri, işletme projesi ve teminat makbuzları ile birlikte altı ay içerisinde Enstitüye müracaat ederek intibak yaptırmakla yükümlüdür.

Altı ay içinde intibak talebinde bulunulmayan haklar iptal edilir.

Aynı jeotermal alanda birden fazla kişi ya da kuruma verilmiş olan kuyu, işletme ya da kullanım hakları var ise hakların birleştirilmesi işlemi hak sahipleri tarafından 6 (altı) ay içinde tamamlanmalıdır. Hak sahipleri bu süre içinde işletmeyi yasaya uygun biçimde birleştirmede anlaşamazlarsa Enstitü'nün oluşturacağı ve 5 (beş) kişiden oluşan uzlaştırma kurulu işletme ruhsatı alanını, işletme ruhsatı ve sorumluluğunun kime verileceğini, öteki hak sahiplerinin haklarının nasıl güvence altına alınacağını, vb hususları belirler ve verilen karar Enstitü tarafından yürürlüğe konur.

Yapılan intibaklar bu yasadaki belirtilen harç ve teminatların yatırılmasıyla geçerli olur. Bu yükümlülüklerin yerine getirilmesinde ortaya çıkacak gecikmelere karşı bu yasadaki açıklanan yaptırımlar uygulanır.

İntibakı tamamlanan jeotermal alanlar için ruhsat sahibinin bir "Rezervuar Modeli Raporu", bir "Fizibilite Raporu" ve bir "İşletme Projesi" hazırlaması ve işletme ve geliştirme faaliyetlerini bunlara göre yürütmesi istenip, kendilerine bunların tamamlanması için 3 aydan az ve 1 yıldan çok olmayacak bir süre verilir. Bu konudaki eksiklikler bu yasadaki kurallara göre kovuşturulur ve yaptırımlar aşamalı olarak ruhsat iptaline kadar uygulanır.

Bu Kanunun yürürlük tarihi itibarıyla üç ay boyunca müracaat kabul edilmez. Bu süre sonunda ilk hafta yapılan müracaatlar aynı anda yapılmış kabul edilir ve öncelik sırası kura ile belirlenir. İlk hafta içinde yapılan müracaatlardan asgari teminat miktarı kadar müracaat bedeli alınır.

Geçici Madde 3. Enstitü Yürütme Kurulu üyelerinin atandığı tarihten itibaren bir yıl süreyle grup koordinatörü dışındaki unvanlara, 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye istinaden çalışan ve bu Kanun Hükmünde Kararnamenin 7 nci maddesindeki şartları taşıyan personel de atanabilir.

Geçici Madde 4- Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce MTA tarafından, kamu veya özel tüzel kişilere, belediyelere, özel idarelere sözleşme ile devredilen, kiraya verilen veya kullanım hakkı verilen ve bu kanunun yürürlük tarihi itibarı ile sona eren kaynak veya kaynak alanları ile, MTA'nın yaptığı çalışmalar ile belirlediği ve MTA adına tescil edilen ve tescil edilecek kaynak ve/veya kaynak alanları için MTA'ya idare tarafından arama ruhsatı verilerek Enstitüye bildirilir. Bu ruhsat alanları, Enstitü tarafından ihale edilir. İhale gelirinden MTA'nın yaptığı arama masrafları düşüldükten sonra kalan miktar Enstitüye irad kaydedilir.